

De Hollandsche Molen
Zeeburgerdijk 139
1095 AA Amsterdam

020 - 623 87 03
dhm@molens.nl
molens.nl

De
**Hollandsche
Molen**

NL71 INGB 0000 1135 90

Aan alle moleneigenaren van Nederland

Betreft: Standaard artikel Molenbiotoop
Uw brief: -
Uw kenmerk: -
Behandeld door: Agnes de Boer
Ons kenmerk: 2023/ /adviesfunctie/vrijwaringszone

Bijlage: Brief die wordt verstuurd aan alle gemeenten in Nederland met als bijlagen de tekst artikel 5.130 Besluit Kwaliteit Leefomgeving en toelichting; het standaard biotoopbeschermingsartikel voor in het omgevingsplan; mogelijkheden ter bescherming en versterking van watermolenlandschappen

Amsterdam, 13 november 2023

Beste moleneigenaar, bestuurder,

De Hollandsche Molen is een kennisinstituut op het gebied van landelijk beleid inzake molens, zoals instandhouding, veiligheid, financiering en het beschermen van de molenbiotoop. De molenbiotoop van zowel wind- als watermolens staat steeds meer onder druk door bijvoorbeeld woningbouwplannen, hoog opgaande beplanting, de aanleg van nieuwe natuur en nieuwe of uitbreiding van bedrijventerreinen. Vanwege de toenemende werkdruk en de strijdigheid met onze rol als belangenbehartiger van moleneigenaren en molenaars hebben wij besloten per 1 augustus jl. onze adviesfunctie molenbiotoop aan gemeenten en initiatiefnemers te beëindigen.

Ons speerpunt is en blijft dat we zoveel mogelijk moleneigenaren en molenaars bijstaan in de procedures die de bescherming van de molenbiotoop van wind- en watermolens aangaan.

Een dergelijk besluit kan niet zonder aanvullende stappen om de molenbiotoop te beschermen. Eén van de activiteiten die wij daarom oppakken aan de vooravond van de invoering van de Omgevingswet is een actie gericht op gemeenten om ze te informeren en te stimuleren over hoe ze in het omgevingsplan kunnen zorgen voor een goede bescherming van de molenbiotoop.

In deze brief informeren wij u over deze actie naar gemeenten, zodat u hiervan op de hoogte bent als de gemeente dit ter sprake brengt. Ook bent u dan zelf op de hoogte van mogelijkheden om de molenbiotoop in het Omgevingsplan van de gemeente te beschermen. En tenslotte kunt u bewaken of uw gemeente ons verzoek ter harte neemt en zorgt voor goede regels in het omgevingsplan om de omgeving van de molen te beschermen. Spreek gerust uw wethouder, raadsleden of de betreffende ambtenaren aan of ze de biotoop al goed hebben geregeld in het omgevingsplan.

Molens zetten altijd wat in gang.

Planologische bescherming molenbiotoop uniform verankeren in omgevingsplan

Als eerste willen wij ervoor zorgen dat ‘aan de voorkant’ van ruimtelijke procedures sprake is van uniformiteit in de planologische bescherming van de molenbiotoop. Dit wil zeggen dat de molenbiotoop opgenomen moet zijn als kernwaarde in ruimtelijke visies van overheden en de molenbeschermingszone goed is geborgd in het hele maatregelenregime van de verschillende overheden. Concreet: staat de molenbiotoop niet goed in het omgevingsplan, dan kun je een concrete omgevingsvergunning daar niet aan toetsen.

Eén van de belangrijkste instrumenten in de bescherming van de molenbiotoop van molens is het gemeentelijk omgevingsplan. Samen met de molenconsulenten constateren we voor windmolens een grote diversiteit aan gehanteerde molenbiotoopformules en bijbehorende beschermingsregels in het bestemmingsplan. Daarnaast komt het regelmatig voor dat de biotoop in het geheel niet wordt beschermd in het bestemmingsplan of dat echt foute formules worden gehanteerd.

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Het bijbehorende Besluit Kwaliteit Leefomgeving verplicht gemeenten regels op te nemen ter bescherming van de omgeving van erfgoed. Het gaat om het nemen van maatregelen om te voorkomen dat ingrepen in de omgeving van een monument leiden tot ontsiering of beschadiging van dat monument. In de toelichting van het besluit is specifiek de bescherming van de omgeving van de molen opgenomen vanwege de invloed op het functioneren en het behoud van de molen.

In een brief aan alle gemeenten in Nederland attenderen wij gemeenten op deze verplichting en sturen een standaardtekst mee voor een artikel in het omgevingsplan ter bescherming van de molenbiotoop. In de standaardtekst hebben wij de laatste inzichten meegenomen, zoals de aandacht voor cumulatie van windbelemmering rond de molen.

Wij wijzen gemeenten er op dat ze via bijvoorbeeld een parapluplan of straks een thematische wijziging van het omgevingsplan op eenvoudige wijze de molenbiotoop van alle molens in de gemeente kunnen regelen of wijzigen. Dit hoeft dus niet te wachten tot de gemeente het definitieve omgevingsplan vaststelt, waar ze tot 2031 de tijd voor hebben.

Wij hopen dat gemeenten zoveel mogelijk gehoor geven aan deze oproep. In het vervolg hierop gaan we samen met de provinciale molenconsulenten en molenorganisaties en u als moleneigenaren na of dit het geval is.

Actuele zaken biotoopadvisering en -bescherming

Zelf aan de slag met de molenbiotoop

De Hollandsche Molen kan de bescherming van de molenbiotoop niet alleen voor haar rekening nemen. Dat doen we samen met het molenveld. Daarom werken we aan manieren om anderen (zoals de provinciale consulenten of grote molenorganisaties) handvatten te geven om zelf biotoopzaken op te kunnen pakken en werken we aan manieren om het molenveld meer zelfredzaam te maken.

In 2022 en 2023 hebben wij een presentatieronde gehouden voor moleneigenaren en molenaars over de gevolgen en kansen van de Omgevingswet voor de bescherming van de molenbiotoop,

De **Hollandsche Molen**

bekend onder de naam Tour de Boer). Alle provinciale organisaties en platforms van moleneigenaren zijn bezocht, evenals verschillende provinciale Gilde-afdelingen. Verder staan wij de provinciale molenconsulenten en biotoopadviseurs met raad en daad ter zijde bij biotoopvraagstukken en attenderen we ze op relevante landelijke en provinciale ontwikkelingen en momenten waarop actie wenselijk is, zoals het actualiseren van provinciale omgevingsverordeningen.

Op onze website hebben wij, in de vorm van veel gestelde vragen met antwoorden, concrete informatie geplaatst waarmee moleneigenaren en molenaars een handreiking krijgen om zelf biotoopzaken aan te pakken. De informatie is geordend naar vier onderwerpen: algemene vragen over de molenbiotoop en de Omgevingswet; bouwen; groen en watermolens.

Is het molenbiotoopvraagstuk dusdanig ingewikkeld dat de moleneigenaar, de molenaar en de provinciale molenconsulent of biotoopadviseur er niet uitkomt, dan kan het vraagstuk in overleg worden opgeschaald naar De Hollandsche Molen.

Visie op watermolens

Ook de planologische bescherming van watertoe- en afvoer van watermolens laat bij gemeenten en waterschappen te wensen over. Wij zijn ons meer aan het verdiepen in de watermolenbiotoop en maken volgend jaar, samen met de partners in het veld, een inventarisatie van de problematiek van watermolens. Op basis hiervan stellen we een visie op de bescherming van watermolens op, waarmee we onze rol als belangenbehartiger scherp kunnen krijgen.

Om te beginnen voeden we de gemeenten in genoemde brief met een overzicht aan mogelijkheden ter bescherming en versterking van watermolens, hun stroomgebied en de watermolenlandschappen. Uiteraard indien van toepassing.

Kortom

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd over onze activiteiten voor de planologische bescherming van de molenbiotoop en in het bijzonder de oproep aan gemeenten om de bescherming van de molenbiotoop in het omgevingsplan goed te verankeren. Indien u vragen of opmerkingen heeft, horen wij dat graag.

In de bijlage treft u de brief met bijlagen aan die wij aan alle gemeenten van Nederland hebben opgestuurd om op te roepen tot een adequate planologische bescherming van de biotoop van wind- en watermolens. We vragen u samen met ons te bewaken dat gemeente gevolg geven aan de gevraagde acties om de biotoop van wind- en watermolens te beschermen.

Met vriendelijke groet,

Nicole Bakker, directeur-bestuurder.